

Privatseminarierne tage, hvad der bydes, og hvad de kunne faa. Dertil kommer, at Privatseminarierne, selv de bedste, ere ikke stabile og have ikke Fasthed, men Sandheden er, at de ere afhængige af Personlighederne og ogsaa af Pengehensyn; de ere ikke byggede alene for det Formaal, som Statsseminarierne ere byggede for. Jeg kan i den Henseende slutte mig til, hvad der er sagt; jeg synes ikke, at man skal gaa videre i at støtte Privatseminarierne, inden vi se, om der ikke kan faas en bedre Ordning, om ikke Statsseminarierne kunne komme i bedre Gang. Derfor vil jeg meget bede om, at man foreløbig ikke tænker paa at nedlægge noget af Statsseminarierne. Det forekommer mig, at man har været meget ubillig mod disse Institutioner. I 1857 begyndte vi at ødelægge dem, idet vi oprettede en Eksamen for Privatister, noget, man ikke kender til i noget andet Land. I 1867 star man næsten Livsnerven over paa deres Eksistens ved at tage Eksamen retten fra dem. Saa forhøjede man Skolekontingentet til det dobbelte, og medens man samtidig hjalp paa andre, holdt man dem overordentlig sparsomt med Midler, langt mere sparsomt, end mig bekendt i noget af de omkringliggende Lande, i Tyskland og Frankrig. Saaledes har man stillet Statsseminarierne, og indtil for ganske nylig have vi ikke villet give deres Lærere fast Ansættelse og anstændig Løn, men have gjort, hvad vi kunde, for at trække Folk til Kursus i Byerne. Og saa klages der endda over, at de ikke ere i en livskraftig Stand nu. Jeg synes, at man først skal prøve paa at faa dem i bedre Gang, og kunne de da ikke bestaa, hvor de ere, kan man flytte det Seminarium, der ligger ueheldigt, men ikke nedlægge noget af dem, saa længe Forholdet er det, at de private Seminarier staa langt tilbage for Statsseminarierne med Hensyn til at bringe heldige Resultater.

Maa jeg til Slutning gøre en rent personlig Bemærkning. Efter første Behandling af denne Sag her i Tinget fremkom der i et Blad en Bemærkning om, at jeg skal have udtalt mig imod de private Kursusbestyrere og Bestyrerinder og sagt, at de vare besatte af, jeg huser ikke hvilke forfærdelige Djævlé, at de vare ledede af Haveshge osv., og den Bemærkning er bleven optagen i et Blad, der hedder "Kvinden og Samfundet" i endnu værre Skikkelse. Som ærede Medlemmer vide, har jeg ikke udtalt et eneste nedsettende Ord om de private Kursus for Lærerinder, men kun rost dem. Det er saaledes grebet helt ud af Luften, og det forekommer mig meget uretfærdigt af det ærede Kvindeorgan at falde over mig, som

saa drabelig har kæmpet for Kvindens Ret. Det forekommer mig, at hvis man en Gang imellem vil falde over det høje Landsting, hvad der maaske kan være rigtigt nok, skalde man i denne Sag vende sig mod den ærede 2den Landstingsmand for 11te Kredts (Th. Nielsen), der i denne Sag har svigtet Kvinden, som han ellers plejer at holde paa og plejer at regne blandt de undertrykte, som han vil forsvare. Ja, det ærede Medlem ler, maaske mener han, at det er et Punkt, hvor det er let at slippe med smukke Ord, og hvor der ikke behøves Handling, men opbager man Træftheden, vil Straffen falde, og den vil da falde dobbelt saa haardt, som den nu uforståldt er kommen over mig.

**Th. Nielsen:** Den ærede Ordfører var jo i sit Tilfælde meget lempelig, og vi ere jo enige i meget. Det er ikke gaaet slet saa glat med den ærede sidste Taler, som har taget nok saa skarpt paa det, og som i det hele har stillet sig i principiel Modsetning til Mindretallet. — Jeg skal først fremdrage nogle enkelte Bemærkninger af den ærede Ordfører. Han bemærkede, at han var noget bange for at gaa den Vej, som jeg havde anvist; han var bange for at ødelægge Statsseminarierne, fordi Frieminarierne i Virkeligheden vise sig at være ringere. Ja Eksamenresultaterne ere ganske vist ringere, men jeg vil dog gøre den ærede Ordfører opmærksom paa, at han, lige saa vel som jeg ved, at Statsseminarierne holde deres Optagelsesprøve, kassere af Eleverne undervejs og kun indstille til Eksamen de bedste, som de mene ere stikede til at tage Eksamen. De tage egentlig i Forvejen det bedste, og det andet bliver da tilbage til Frieminarierne og til sidst komme de, der gaa paa Kursus. Det tror jeg ogsaa bl. a. er en af Grundene til, at for Kvindernes Bedkommende er Totalbilledet et andet, de gaa jo alle paa Kursus, der er intet Statsseminarium for dem. Derfor bliver Resultatet for dem et andet, og lad mig, netop, fordi jeg gerne vil give Kvinden, hvad der tilkommer hende, tilføje, at jeg tror, at Kvinderne læse og arbejde i det hele taget flittigere end Mændene paa Seminarierne. Mændene have saa meget at passe og se efter, foruden hvad de først og fremmest skulle passe, nemlig deres Uddannelse, og derfor bliver Resultatet sædvanlig ringere for dem. Nu søgte den ærede Ordfører vel at afkræfte mine Bemærkninger om, at Resultaterne for Kvinderne ere gode, ved at henvise til Erfaringerne i det sidste Aar, men den Erfaring kan være en Tilfældighed. Vil den ærede Ordfører tage Gennemsnits-